

dnr KN2024/00503

Remissvar

från IVL Svenska Miljöinstitutet på EU-kommissionens kommunikation den 6 februari 2024:

OM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

Towards an ambitious Industrial Carbon Management for the EU

1. Definitioner

EU-kommissionen kommunikation handlar om "industrial carbon management", "industrial carbon management strategy" och "industrial carbon management technologies" som komplement till minskning av växthusgasutsläpp som skall prioriteras högst. Det saknas emellertid en tydlig definition för vad som avses med "industrial carbon management technologies."

Vår bedömning

Kommunikationen behöver kompletteras med tydliga definitioner av de ovanstående begreppen.

2. Faktorer som hindrar utveckling av industriell koldioxidförvaltning

EU-kommissionen redogör för faktorer som bromsar utvecklingen av industriell koldioxidförvaltning, såsom höga investeringskostnader, avsaknad av koordinering längs med värdekedjor och osäkra intäkter. Kommunikationen förhåller sig till utmaningarna och hur de behöver bemötas.

Vår bedömning

Redogörelsen för hinder behöver kompletteras genom att ta upp att industriell koldioxidförvaltning som regel medför höga driftkostnader (framför allt på grund av höga energikostnader).

Det bör vidare förtydligas att utan särskilda styrmedel innebär industriell koldioxidförvaltning i form av koldioxidavskiljning- och lagring en ren kostnad som medför kapital- och driftkostnader men inte genererar några intäkter.

3. Användningen av negativa utsläpp i form av upptag i skog och mark (LULUCF) samt tekniska åtgärder (BECCS och DACCS) för att uppnå målet om nettonollutsläpp

EU-kommissionen anger att negativa utsläpp motsvarande 400 Mt CO₂e ska användas för att kompensera för en del av de kvarvarande utsläppen.

Vår bedömning:

- Det är viktigt att det införs separata mål för utsläppsminskningar och negativa utsläpp, annars finns risken att utsläppsminskningar inte genomförs till sin fulla potential utan till viss del ersätts av kompensatoriska åtgärder.

- Ökad inlagring i skog och mark är inte permanenta åtgärder. Med tiden kommer potentialen för inlagring att minska, vilket gör att kommande klimatmål (från 2050 och framåt) blir svårare att nå. Det är riskabelt att låsa in sig på en stor andel icke permanenta åtgärder.
- Det finns i dagsläget nästan inga incitament för att skapa negativa utsläpp. Dessa behöver skapas. Det kan till exempel ske genom att staten förbinder sig att finansiera en viss mängd negativa utsläpp (vilket är på väg att införas i Sverige), alternativt att en kvotplikt införs på sektorer som släpper ut växthusgaser (se vidare punkt 4).
- Like-for-like-principen bör tillämpas så att kvarvarande fossila utsläpp kompenseras med negativa utsläpp som har en låg risk för att inlagrad koldioxid åter släpps ut till atmosfären.
- Kompensation av kvarvarande utsläpp om cirka 400 miljoner ton CO₂e ställer krav på mycket stora mängder negativa utsläpp årligen omkring år 2040. Teknik för negativa utsläpp har stora osäkerheter om deras genomförbarhet, bland annat beroende på ovisshet när det gäller kostnader och socioekonomiska faktorer. Därför bör en riskbedömning ta upp alternativa scenarier som leder till måluppfyllnad men som är mindre beroende av negativa utsläpp.

4. Incitament genom förordning om inrättande av en unionsram för certifiering av koldioxidupptag (CRCF)

EU-kommissionen anger att CRCF kommer att bidra till att mobilisera finansiering.

Vår bedömning:

CRCF är ett certifieringssystem som möjliggör att utfärda av certifierade växthusgaskrediter som baseras på vissa utsläppsminskningar eller negativa utsläpp. Det bör dock förtydligas att ett certifieringssystem som sådant ej skapar incitament att investera. Det är först när det finns en efterfrågan som ger en tillräckligt stark betalningsvilja som det skapas incitament att investera. Det behöver förtydligas hur det är tänkt att en sådan efterfrågan skall skapas.

Stockholm 2024-04-30

Kenneth Möllersten, Lars Zetterberg